

Memorandum of Understanding between the Government of the Republic of India and the Government of the United Arab Emirates on Mutual Exemption of Entry Visa Requirements for Holders of Diplomatic, Special and Official Passports

The Government of the Republic of India and the Government of the United Arab Emirates (hereinafter jointly referred to as the "Parties"),

Desiring to develop their bilateral relations and strengthen the existing cooperation between the two countries,

Confirming their willingness to exempt the nationals of their two countries, who are holders of diplomatic, special and official passports, from entry visa requirements to enter each other's territory,

Taking into account the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 1961 and the Vienna Convention on Consular Relations of 1963,

Have agreed as follows:

Article 1

The nationals of the two countries holding the following passports are exempt from visa requirements:

- (a) for nationals of the United Arab Emirates: diplomatic and special Passports which have a remaining period of validity of not less than six months;
- (b) for nationals of the Government of the Republic of India : diplomatic and official, which have a remaining period of validity of not less than six months.

Article 2

1. Each Party shall allow the other Party's nationals holding the passports specified in Article 1 to enter in, exit from and transit through its territory without an entry visa and free of charge.
2. Each Party shall allow the nationals of the other Party holding the passports specified in Article 1 to stay in its territory without an entry visa for a maximum period of 90 days.

Article 3

1. In case either Party appoints any of its nationals to its diplomatic missions or consular posts in the territory of the other Party, it shall notify in advance, the other Party of such appointee's arrival as well as on the final departure of the appointee from the territory of the other Party.

2. Nationals of one Party holding valid diplomatic, special and official passports who are accredited to the diplomatic missions or consular posts of that Party or to international organizations in the territory of the other Party shall be required to obtain visa to enter in, exit from, transit through or stay in the territory of the other Party for the entire period of their official mission.
3. The visa requirements mentioned in paragraph 2 of this Article shall also apply to the spouse, parents and children accompanying the member of a diplomatic mission, consular post or international organization.

Article 4

1. The two Parties shall exchange specimens of their passports specified in Article 1 through diplomatic channels at least 30 days before the entry into force of this MOU.
2. In case either Party introduces any amendments to its passports, that Party shall provide to the other Party specimens of these new passports before their introduction date.
3. Both Parties shall notify each other in case of any amendments to their domestic laws and regulations pertaining to the passports specified in Article 1 prior to the entry into force of such amendments.

Article 5

Nationals of a Party holding the valid passports specified in Article 1 may not work, engage in any profession or study in the territory of the other Party unless they obtain permission in accordance with the relevant laws and regulations applicable in the host country.

Article 6

1. The nationals of each Party may enter the territory of the other Party only through the border points designated for international passenger traffic.
2. The nationals of each Party holding the passports specified in Article 1 shall comply with the laws and regulations in force in the territory of the other Party throughout the duration of their stay.

Article 7

1. Each Party has the right to deny the entry or stay in its territory of any holders of the passports specified in Article 1 whom it may consider persona non grata or undesirable.

2. In case the passport of a national of one Party has been lost or damaged in the territory of the other Party, he/she shall inform the competent authority of that Party so that it can take appropriate action. The concerned diplomatic mission or consular post of the first Party shall issue a new passport or travel document to its national in accordance with the applicable laws and regulations and shall inform the concerned authorities of the host Party.

Article 8

Both Parties shall express their readiness to ensure the highest level of security for their passports and travel documents to guard against forgery. They shall take into account the minimum security standards for machine-readable travel documents recommended by International Civil Aviation Organization.

Article 9

This MOU does not affect the rights and obligations of the two Parties arising from conventions and other international agreements to which either or both of them are parties.

Article 10

Any differences arising from the interpretation or application of this MOU shall be settled by consultations and negotiations between the two Parties via diplomatic channels.

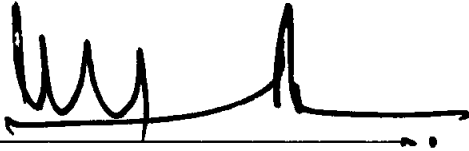
Article 11

1. Any amendments to this MOU shall be mutually agreed upon by the two Parties through an exchange of official notes through diplomatic channels.
2. Such amendments shall enter into force as provided for in Article 12 of this MOU.
3. Either Party may suspend the application of this MOU, either wholly or partially, for reasons of national security, public order or public health. Any such suspension, shall be immediately communicated to the other Party through diplomatic channels. The suspension shall not affect the rights of nationals who have already entered the territory of the other Party.

Article 12

This MOU shall enter into force 30 days after the date of signature and shall remain in force for an indefinite period, unless either Party notifies the other in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it. Such termination shall take effect 30 days after the date of the official notification of termination. The termination shall not affect the rights of nationals who have already entered the territory of the other Party.

Done at New Delhi on .25... January 2017, in two original copies each in the Arabic, Hindi and English languages, and all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of the
Republic Of India**

**For the Government of the
United Arab Emirates**

भारत गणराज्य की सरकार और संयुक्त अरब अमीरात की सरकार के बीच राजनयिक पासपोर्ट, विशेष तथा आधिकारिक पासपोर्टधारकों के लिए वीजा अपेक्षाओं से परस्पर छूट के संबंध में करार

भारत गणराज्य की सरकार और संयुक्त अरब अमीरात की सरकार (जिन्हें इसके बाद "दोनों पक्षकार" कहा गया है),

दोनों देशों के बीच द्विपक्षीय संबंधों को बढ़ाने और मौजूदा सहयोग को सुदृढ़ करने की इच्छा से,

दोनों देश एक-दूसरे के नागरिकों को जिनके पास वैध राजनयिक, विशेष तथा आधिकारिक पासपोर्ट हों, एक-दूसरे के भूक्षेत्र में प्रवेश करने हेतु वीजा अपेक्षा से छूट प्रदान करने की अपनी इच्छा की अभिपुष्टि करते हुए,

राजनयिक संबंधों पर वियना अभिसमय, 1961 और कौंसुली संबंधों पर वियना अभिसमय, 1963 को ध्यान में रखते हुए,

निम्नानुसार सहमत हुई हैं:

अनुच्छेद 1

दोनों देशों के नागरिकों जिनके पास निम्नलिखित पासपोर्ट हों, को वीजा अपेक्षा से छूट दी जाती है:

- (क) भारत गणराज्य की सरकार के नागरिकों हेतु : राजनयिक तथा आधिकारिक पासपोर्ट जिनकी वैधता की शेष अवधि छः माह से कम न हो
- (ख) संयुक्त अरब अमीरात की सरकार के नागरिकों हेतु : राजनयिक तथा विशेष पासपोर्ट जिनकी वैधता की शेष अवधि छः माह से कम न हो

अनुच्छेद 2

1. दोनों पक्षों के नागरिक जिनके पास इस करार के अनुच्छेद 1 में उल्लिखित पासपोर्ट हों, दूसरे पक्षकार के भूक्षेत्र में बिना वीजा के निःशुल्क प्रवेश कर सकते हैं, वहाँ से निकल सकते हैं, तथा पारगमन कर सकते हैं।
2. प्रत्येक पक्षकार एक-दूसरे के नागरिकों को जिनके पास इस करार के अनुच्छेद 1 में उल्लिखित पासपोर्ट हों, एक-दूसरे के भूक्षेत्र में बिना प्रवेश वीजा के अधिकतम 90 दिनों की अवधि के प्रवास की अनुमति देंगे।

अनुच्छेद 3

1. ऐसे मामले में जहाँ दोनों पक्षकारों ने एक-दूसरे के भूक्षेत्र में स्थित राजनयिक मिशनों अथवा कौंसुली केंद्रों में अपने किसी नागरिक को नियुक्त किया हो, तो वे इस प्रकार के नियुक्त व्यक्ति के आगमन और साथ ही अन्य पक्षकार के भूक्षेत्र से उसकी अंतिम रवानगी के बारे में अग्रिम रूप से सूचित करेंगे।
2. किसी एक पक्षकार के नागरिकों जिनके पास वैध राजनयिक, विशेष तथा आधिकारिक पासपोर्ट हों, जिन्हें अन्य पक्षकार के भूक्षेत्र में स्थित प्रथम पक्षकार के राजनयिक मिशनों अथवा कौंसुली केंद्रों अथवा अंतरराष्ट्रीय संगठनों में प्रत्यायित किया गया हो, को अपने आधिकारिक मिशन की संपूर्ण अवधि के लिए अन्य पक्षकार के भूक्षेत्र में प्रवेश करने, वहाँ से बहिर्गमन करने अथवा वहाँ से होकर गुजरने के लिए वीजा प्राप्त करने की आवश्यकता होगी।
3. इस अनुच्छेद के पैरा 2 में उल्लिखित वीजा अपेक्षाएं किसी राजनयिक मिशन, कौंसुली केंद्र अथवा अंतरराष्ट्रीय संगठन के सदस्य के साथ जाने वाले पति/पत्नी, माता-पिता तथा बच्चों पर भी लागू होंगी।

अनुच्छेद 4

1. दोनों पक्षकार इस समझौता ज्ञापन के लागू होने से कम से कम 30 दिन पूर्व राजनयिक माध्यमों से अनुच्छेद 1 में विनिर्दिष्ट अपने पासपोर्टों के नमूनों का आदान-प्रदान करेंगे।
2. ऐसे मामलों में जहाँ दोनों पक्षकार अपने-अपने पासपोर्टों में कोई संशोधन करते हैं, तो एक पक्षकार अन्य पक्षकार को इसे लागू करने की तिथि से पूर्व नए पासपोर्टों के नमूने उपलब्ध कराएगा।
3. दोनों पक्षकार अनुच्छेद 1 में विनिर्दिष्ट पासपोर्टों से संबंधित अपने-अपने घरेलू कानूनों तथा विनियमों में किसी संशोधन की स्थिति में इन्हें लागू किए जाने से पूर्व एक-दूसरे को इसके बारे में सूचित करेंगे।

अनुच्छेद 5

किसी एक पक्षकार के नागरिक जिनके पास अनुच्छेद 1 में विनिर्दिष्ट वैध पासपोर्ट हों, वे अन्य पक्षकार के भूक्षेत्र में तब तक कार्य नहीं कर सकते, कोई व्यवसाय अथवा अध्ययन नहीं कर सकते जब तक मेजबान देश में लागू संगत कानून एवं विनियमों के अनुसार वे अनुमति प्राप्त नहीं कर लेते।

अनुच्छेद 6

1. प्रत्येक पक्षकार के नागरिक अन्य पक्षकार के भूक्षेत्र में केवल अंतरराष्ट्रीय यात्री आवाजाही हेतु अभिनिर्धारित सीमा बिंदुओं से होकर ही प्रवेश कर सकते हैं।
2. प्रत्येक पक्षकार के नागरिक जिनके पास अनुच्छेद 1 में विनिर्दिष्ट पासपोर्ट हों, अन्य पक्षकार के भूक्षेत्र में अपने संपूर्ण प्रवास के दौरान वहाँ लागू कानूनों तथा विनियमों का अनुपालन करेंगे।

अनुच्छेद 7

1. प्रत्येक पक्षकार के पास अनुच्छेद 1 में विनिर्दिष्ट पासपोर्टधारक किसी ऐसे व्यक्ति को अपने भूक्षेत्र में प्रवेश अथवा उसके प्रवास हेतु अनुमति से मना करने का अधिकार है जिसे वह अवांछित व्यक्ति मानता हो।
2. यदि किसी पक्षकार का कोई नागरिक अन्य पक्षकार के भूभाग में अपना पासपोर्ट खो देता है तो वह उपयुक्त कार्रवाई के लिए मेजबान देश के संबंधित अधिकारियों को सूचित करेगा। संबंधित राजनयिक मिशन अथवा कौंसुलावास अपने नागरिक को एक नया पासपोर्ट अथवा यात्रा दस्तावेज जारी करेगा और मेजबान सरकार से संबंधित अधिकारियों को इसकी सूचना देगा।

अनुच्छेद 8

दोनों पक्षकार अपने-अपने पासपोर्टों तथा यात्रा दस्तावेजों को धोखाधड़ी से बचाने के लिए उच्च स्तरीय सुरक्षा सुनिश्चित करने की अपनी तत्परता दर्शाएंगे। वे अंतरराष्ट्रीय नागरिक उड्डयन संगठन द्वारा अनुशंसित मशीन-पठनीय यात्रा दस्तावेजों के लिए न्यूनतम सुरक्षा मानक को ध्यान में रखेंगे।

अनुच्छेद 9

यह समझौता जापन किसी एक पक्षकार अथवा दोनों पक्षकारों के किसी अन्य अभिसमयों तथा अंतरराष्ट्रीय करारों के पक्षकार होने के कारण सृजित अधिकारों तथा दायित्वों को प्रभावित नहीं करता।

अनुच्छेद 10

इस समझौता जापन के निर्वचन अथवा कार्यान्वयन से दोनों पक्षकारों के बीच उत्पन्न किसी मतभेद को दोनों पक्षकारों के बीच राजनयिक माध्यमों से परामर्श तथा बातचीत के जरिए सुलझाया जाएगा।

अनुच्छेद 11

1. इस समझौता ज़ापन में किसी भी संशोधन पर दोनों पक्षकारों द्वारा राजनयिक माध्यमों से आधिकारिक टिप्पणियों के आदान-प्रदान करके परस्पर सहमति व्यक्त की जाएगी।
2. इस प्रकार के संशोधन इस समझौता ज़ापन के अनुच्छेद 12 में वर्णित व्यवस्थानुसार लागू होंगे।
3. प्रत्येक पक्षकार राष्ट्रीय सुरक्षा, लोक व्यवस्था अथवा सार्वजनिक स्वास्थ्य के आधार पर इस समझौता ज़ापन के कार्यान्वयन को पूर्णतः अथवा अंशतः स्थगित कर सकता है। इस प्रकार के स्थगन के बारे में अन्य पक्षकार को राजनयिक माध्यमों से तत्काल सूचित करना होगा। ऐसे स्थगन से उन नागरिकों के अधिकार प्रभावित नहीं होंगे जो पहले से ही अन्य संविदाकारी पक्षकार के भूक्षेत्र में प्रवेश कर चुके हों।

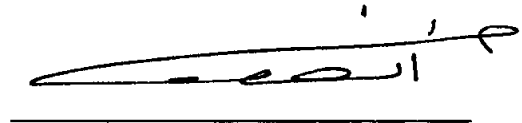
अनुच्छेद 12

यह समझौता ज़ापन इस पर हस्ताक्षर किए जाने की तिथि से 30 दिनों के बाद लागू होगा और यह अनिश्चित काल के लिए प्रवृत्त रहेगा जब तक कि दोनों पक्षकार एक-दूसरे को इसे समाप्त किए जाने के आशय की लिखित सूचना राजनयिक माध्यमों से नहीं दे देते। इस प्रकार का समापन इस बाबत आधिकारिक अधिसूचना जारी किए जाने की तिथि से 30 दिनों के उपरांत प्रभावी होगा। इस प्रकार के समापन से उन नागरिकों के अधिकार प्रभावित नहीं होंगे जो पहले से ही अन्य संविदाकारी पक्षकार के भूक्षेत्र में प्रवेश कर चुके हों।

नई दिल्ली में दिनांक ..25..... जनवरी, 2017 को अरबी, हिंदी तथा अंग्रेजी भाषाओं में दो-दो मूल प्रतियों में हस्ताक्षरित सभी पाठ समान रूप से प्रामाणिक हैं। निर्वचन में किसी प्रकार की भिन्नता होने की स्थिति में अंग्रेजी पाठ मान्य होगा।

भारत गणराज्य की सरकार की ओर से

संयुक्त अरब अमीरात की सरकार की ओर से

مذكرة تفاهم بين حكومة الإمارات العربية المتحدة وحكومة جمهورية الهند بشأن الإعفاء المتبادل من متطلبات تأشيرة الدخول لحاملي جوازات السفر الدبلوماسية والخاصة والرسمية

إن حكومة الإمارات العربية المتحدة وحكومة جمهورية الهند (المشار إليهما فيما بعد معا باسم "الطرفان/الطرفين")؛

رغبة منهما في تعزيز التعاون والعلاقات الثنائية بين البلدين؛

وإذ تؤكدان استعدادهما لإعفاء مواطني البلدين، الذين يحملون جوازات السفر الدبلوماسية والخاصة والرسمية، من متطلبات الحصول على تأشيرة لدخول أراضي كل منهما؛

مع الأخذ بعين الاعتبار اتفاقية فيينا للعلاقات الدبلوماسية لعام 1961 واتفاقية فيينا للعلاقات القنصلية لعام 1963؛

قد اتفقتا على ما يلي:

المادة 1

يُعنى مواطنو البلدين الحاملون لجوازات السفر التالية من متطلبات الحصول على التأشيرة:

(أ) لمواطني الإمارات العربية المتحدة: جوازات السفر الدبلوماسية والخاصة، والتي لا تزال سارية لمدة لا تقل عن ستة أشهر؛

(ب) لمواطني جمهورية الهند: جوازات السفر الدبلوماسية والرسمية، والتي لا تزال سارية لمدة لا تقل عن ستة أشهر؛

المادة 2

1. يلتزم كل طرف بالسماح لمواطني الطرف الآخر الحاملين لجوازات السفر المحددة في المادة

1 بالدخول والخروج والمرور عبر أراضيهم بدون الحصول على تأشيرة دخول وبدون رسوم.

2. يلتزم كل طرف بالسماح لمواطني الطرف الآخر الحاملين لجوازات السفر المحددة في المادة

1 بالإقامة في أراضيهم بدون تأشيرة دخول لفترة أقصاها 90 يوما.

المادة 3

1. في حال قام أي من الطرفين بتعيين أي من مواطنيه في بعثته الدبلوماسية أو القنصلية

المتواجدة في أراضي الطرف الآخر، فإنه يتعين على ذلك الطرف أن يخطر مقدما الطرف الآخر

بوصول ذلك الشخص المعين، وأن يكرر ذلك الإخطار عند المغادرة النهائية لذلك الشخص المعين

لأراضي الطرف الآخر.

منكرة تفاهم بين حكومة الإمارات العربية المتحدة وحكومة جمهورية الهند بشأن الإعفاء المتبادل من متطلبات تأشيرة الدخول لحاملي جوازات السفر الدبلوماسية والخاصة والرسمية

إن حكومة الإمارات العربية المتحدة وحكومة جمهورية الهند (المشار إليهما فيما بعد معا باسم "الطرفان/الطرفين")؛

رغبة منهما في تعزيز التعاون والعلاقات الثنائية بين البلدين؛

وإذ تؤكدان استعدادهما لإعفاء مواطني البلدين، الذين يحملون جوازات السفر الدبلوماسية والخاصة والرسمية، من متطلبات الحصول على تأشيرة لدخول أراضي كل منهما؛

مع الأخذ بعين الاعتبار اتفاقية فيينا للعلاقات الدبلوماسية لعام 1961 واتفاقية فيينا للعلاقات القنصلية لعام 1963؛

قد اتفقتا على ما يلي:

المادة 1

يُعفى مواطنو البلدين الحاملون لجوازات السفر التالية من متطلبات الحصول على التأشيرة:

(أ) لمواطني الإمارات العربية المتحدة: جوازات السفر الدبلوماسية والخاصة، والتي لا تزال سارية لمدة لا تقل عن ستة أشهر؛

(ب) لمواطني جمهورية الهند: جوازات السفر الدبلوماسية والرسمية، والتي لا تزال سارية لمدة لا تقل عن ستة أشهر؛

المادة 2

1. يلتزم كل طرف بالسماح لمواطني الطرف الآخر الحاملين لجوازات السفر المحددة في المادة 1 بالدخول والخروج والمرور عبر أراضيه بدون الحصول على تأشيرة دخول وبدون رسوم.
2. يلتزم كل طرف بالسماح لمواطني الطرف الآخر الحاملين لجوازات السفر المحددة في المادة 1 بالإقامة في أراضيه بدون تأشيرة دخول لفترة أقصاها 90 يوما.

المادة 3

1. في حال قام أي من الطرفين بتعيين أي من مواطنيه في بعثته الدبلوماسية أو القنصلية المتواجدة في أراضي الطرف الآخر، فإنه يتعين على ذلك الطرف أن يخطر مقدما الطرف الآخر بوصول ذلك الشخص المعين، وأن يكرر ذلك الإخطار عند المغادرة النهائية لذلك الشخص المعين لإراضي الطرف الآخر.

2. يتعين على مواطني أي من الطرفين الذين يحملون جوازات السفر الدبلوماسية والخاصة والرسمية السارية والمعتمدون لدى البعثات الدبلوماسية أو القنصلية لذلك الطرف أو لدى المنظمات الدولية المتواجدة في إقليم الطرف الآخر، الحصول على تأشيرة الدخول أو المغادرة أو المرور أو الإقامة في أراضي الطرف الآخر طوال مدة بعثتهم الرسمية.
3. كما يسري متطلبات الحصول على التأشيرة المذكور في الفقرة 2 من هذه المادة على الزوج/ الزوجة والآباء والأطفال المرافقين لعضو البعثة الدبلوماسية أو القنصلية أو المنظمة الدولية.

المادة 4

1. يتبادل الطرفان نماذج من جوازات السفر المنصوص عليها في المادة 1 عبر القنوات الدبلوماسية قبل 30 يوما على الأقل من دخول مذكرة التفاهم هذه حيز التنفيذ.
2. في حال قام أي من الطرفين بإجراء أية تعديلات على جوازات السفر الخاصة به، يتعين على ذلك الطرف موافاة الطرف الآخر بنماذج من جوازات السفر الجديدة تلك، قبل تاريخ بدء العمل بها.
3. يلتزم الطرفان بإخطار بعضهما البعض في حال إجراء أية تعديلات على القوانين والأنظمة الوطنية الخاصة بجوازات السفر المحددة في المادة 1 قبل دخول تلك التعديلات حيز التنفيذ.

المادة 5

- لا يجوز لرعايا أي من الطرفين الحاملين لجوازات السفر المحددة في المادة 1، أن يخرطوا في العمل أو في أي مهنة أو في الدراسة في أراضي الطرف الآخر، ما لم يحصلوا على إذن بهذا الصدد وفقا للقوانين واللوائح المعمول بها في البلد المضيف.

المادة 6

1. لا يجوز لمواطني أي من الطرفين أن يدخلوا إلى أراضي الطرف الآخر إلا من خلال المنافذ الحدودية المخصصة للنقل الدولي للركاب.
2. يتعين على مواطني الطرفين الذين يحملون جوازات السفر المحددة في المادة 1 الامتثال للقوانين والأنظمة المعمول بها في أراضي الطرف الآخر طوال مدة إقامتهم.

المادة 7

1. يحق لكل من الطرفين رفض الدخول أو البقاء في أراضيه لأي من حاملي جوازات السفر المحددة في المادة 1 والذي قد يُعتبر شخصا غير مرغوب فيه أو غير مستحسن.
2. في حال تعرض أي من مواطني دولة أي من الطرفين لفقدان أو تلف جواز السفر الخاص به/ بها، في أراضي الطرف الآخر فإنه يتعين عليه/ عليها إبلاغ السلطة المختصة في ذلك الطرف بحيث يمكن اتخاذ الإجراء المناسب، وتلتزم البعثة الدبلوماسية أو القنصلية بإصدار جواز سفر

جديد أو وثيقة سفر جديدة لمواطنيها، وفقاً للقوانين واللوائح المعمول بها كما تلتزم بإخطار السلطات المعنية في البلد المضيف.

المادة 8

يلتزم الطرفان بإبداء استعدادهما لضمان أعلى مستوى من الأمن للجوازات ووثائق السفر ضد التزوير. ويتعين أن يأخذوا في الاعتبار ضمان امتثال تلك الجوازات ووثائق السفر للحد الأدنى من المعايير الأمنية لوثائق السفر المقررة آلياً التي أوصت بها المنظمة الدولية للطيران المدني.

المادة 9

لا تمس مذكرة التفاهم هذه بحقوق والتزامات الطرفين الناشئة عن المعاهدات والاتفاقيات الدولية الأخرى والتي يكون أي من الطرفين أو كلاهما أطرافاً بها.

المادة 10

تسوى أية خلافات تنشأ عن تفسير أو تطبيق مذكرة التفاهم هذه من خلال المشاورات والمفاوضات بين الطرفين عبر القنوات الدبلوماسية.

المادة 11

1- يتفق الطرفان بشكل متبادل على أية تعديلات يتم إجرائها على مذكرة التفاهم هذه وذلك من خلال تبادل المذكرات الرسمية عبر القنوات الدبلوماسية.

2- تدخل تلك التعديلات حيز التنفيذ على النحو المنصوص عليه في المادة 12 من مذكرة التفاهم هذه.

3- يجوز لأي من الطرفين تعليق تطبيق مذكرة التفاهم هذه سواء بشكل كلي أو جزئي، لأسباب تتعلق بالأمن الوطني أو النظام العام أو الصحة العامة. ويتعين إشعار الطرف الآخر على الفور بذلك التعليق سواء عند فرضه عبر القنوات الدبلوماسية، ولا يمس التعليق بحقوق المواطنين الذين دخلوا بالفعل إلى أراضي الطرف الآخر.

المادة 12

تدخل مذكرة التفاهم هذه حيز التنفيذ بعد ثلاثين يوماً من تاريخ التوقيع عليها وتظل سارية لأجل غير مسمى، ما لم يتم أي من الطرفين بإخطار الطرف الآخر كتابة عبر القنوات الدبلوماسية اعتزازه بإنهاء. ويصبح ذلك الإنهاء نافذاً بعد ثلاثين يوماً من تاريخ إشعار الإنهاء الرسمي، ولا يمس الإنهاء بحقوق المواطنين الذين دخلوا بالفعل إلى أراضي الطرف الآخر.

خُـررت في مدينة نيونلهي، بتاريخ 25 يناير 2017 من نسختين أصليتين باللغات العربية والهندية
والانجليزية، وجميع النصوص متساوية الحجية. وفي حال وجود أي اختلاف في التفسير، يُعتمد
بالنص الإنجليزي.

عن حكومة
جمهورية الهند

عن حكومة
الإمارات العربية المتحدة